

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Hatvany-Deutsch-kastély parkja

Utoljára módosítva: 2014-09-02 12:23:39

Megye: Vas

Községhatár: Sárvár

A terület kiterjedése: 4.7 hektár

Védetté nyilvánítás év: 2007

GPS koordináták: EOV: 491300; 214700

Felmérést végző személy(ek) neve: Gyöngyössy Péter

E-mail címe(k): kerekerdo@invitel.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

A Hatvany-Deutsch-kastély és annak parkja Sárvár belterületén található, a város északkeleti szélén. A helyiek "Cukorgyári-kastélyként is emlegetik, mert a közelben működött a Sárvári Cukorgyár. A terület a Rába, a 84. sz-ú főút és a Szombathely-Budapest vasút által közbezárt sögletben található, a Szatmár-erdő szomszédságában. Legkönnyebben a belváros felől közelíthetjük meg. A Vár felől a város főutcáján A Rábahíd felé haladunk. Miután elérjük a Sárvári Fürdő modern épületkomplexumát, balra kell fordulnunk a Szatmár utcába, mely családi házak és az egykori Cukorgyár épületei között hosszan kanyarog, míg eljut a kastély parkjához. A kastélypark, jelenleg lezárt terület, nem látogatható, eladásra kínálják, elhagyatott. A jó állapotú kerítés és a kastély új teteje viszont jelzi, hogy a tulajdonos gondot visel az ingatlanra. A park egyébként, akár autóval is körbe járható.

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.):
A kastélyt a sárváriak csak cukorgyári kastélynak ismerik. A kastélyt báró Hatvány Béla építtette 1898-99-ben családja nyári tartózkodási helyéül. Tervezője SCHANEN Ernő műépítész volt, aki több neves építés (YBL Miklós, HAUSZMANN Alajos) munkatársaként dolgozott. A kastélyhoz egy 4,7 hektáros park tartozik. A park létesítésére vonatkozóan írásos források nem állnak rendelkezésre, de a korabeli képek tanúsága szerint egyidős a kastéllyal. A kastélytól északi irányba fekvő keményfás ligeterdő részeivel tájképi kertet alakítottak ki. A kastély déli oldalán a bejárat felől évelőkert és rózsalugas díszlett. A kastély jelenleg üresen áll. A park gondozására történtek kezdeményezések, azonban jelenleg az is elhanyagolt. Számos juhar, kőris, akácmagonc gyomosít. A parkban több idős és nagyméretű fa - főleg kocsányos tölgy és magas kőris - található, amelyek még az egykori ligeterdő maradványai lehetnek. Erre utal a park tavaszi lágyszárú geofiton aspektusa, amely faji összetétele megegyezik a közeli Szatmár-erdővel (hóvirág, csillagvirág, tyúktarély, berki szellőrózsa) A felmérés során (2013. augusztus) jól érzékelhető volt, hogy a kastélypark szinte kizárólag őshonos fafajokból áll, fenyők, örökzöldek, nincsenek benne, a viszonylag sok borostyánt leszámítva. A közeli Szatmár erdő keményfás ártéri erdejétől mindős, az olykor kaszált aljnövényzetet különbözteti meg. A fák zöme kocsányos tölgy, magas kőris, vénic szil, kislevelű hárs. A többség 70-80 év körüli, melyek között idős nagy méretű 120-150 éves kocsányos tölgyek állnak. Az utóbbi évtizedek elhanyagoltságának köszönhetően a bálványfa jelent a területre nagy veszélyt, agresszív terjedésével. Felhasznált források: 1.) <http://koszegitk.blogspot.hu> (Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság, Bechtold István Természetvédelmi Látogatóközpont blogja; szerkesztő: Tompa Tibor) 2.) Somkuthy Ferenc - Tóth József: Vas megye arborétumai és kúriakertjei; Életünk-Faludy Ferenc Alapítvány kiadása, 2000. 3.) Dr. Kulcsár László: Sárvár város közigazgatási területén található természeti értékek ismertetése; Javaslat helyi természetvédelmi rendelet alkotásához; Sárvár, 2005. (kézirat)

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

80 % Erdő

% Gyep

% Cserjés

% Vizes terület

20 % Egyéb

Az egyéb terület a kastély közvetlen környékére utal, mely valaha parkosított jellegű volt.

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):

J6 Keményfás ártéri erdők

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket): Kaszálás,

Egyéb típus: jelenleg elhagyatott lezárt terület

Jellemzőik, intenzitás:

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Igen

Őrzés, Kaszálás, Vadkizárás,

Egyéb típus:

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özőnfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Kevés

Selyemkóró: Nincs

Parlagfű: Nincs

Magas/kanadai aranyvessző: Nincs

Japánkeserűfű: Nincs

Gyalogakác: Nincs

Bálványfa ("ecetfa"): Sok

Keskenylevelű ezüstfa: Nincs

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg):

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Nem

Egy része: %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Igen

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

A közelben húzódik a Szatmár erdő (keményfás ártéri erdő) és a Rába

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Igen

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? - A Rába és a Csörnök völgy N2000 terület a közelben húzódik

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Nem

Darabszám:

Állapotuk:

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

Hóvirág (*Galanthus nivalis*) több ezer tő csillagvirág (*Scilla vindobonensis*), több száz tő

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

Zöld varangy (*Bufo viridis*) Erdei béka (*Rana dalmatina*) Fürge gyík (*Lacerta agilis*) éti csiga (*Helix pomatia*) Nagy fakopáncs (*Dendrocopos major*) Zöld küllő (*Picus viridis*) Nyaktekercs (*Jynx torquilla*) Sárgarigó (*Oriolus oriolus*) Énekes rigó (*Turdus philomelos*) Fekete rigó (*Turdus merula*) Vörösbegy (*Erithacus rubecula*) Erdei pinty (*Fringilla coelebs*) Zöldike (*Carduelis chloris*) Meggyvágó (*Coccothraustes coccothraustes*) Csicsörke (*Serinus serinus*) Barátposzáta (*Sylvia atricapilla*) Csilpcsalpfüzike (*Phylloscopus collybita*) Széncinege (*Parus major*) Barátcinege (*Parus palustris*) Csuszka (*Sitta europaea*) Mókus (*Sciurus vulgaris*) Vakond (*Talpa europaea*) stb

5. Egyéb észrevétel

Felhasznált források: 1.) <http://koszegitk.blogspot.hu> (Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság, Bechtold István Természetvédelmi Látogatóközpont blogja; szerkesztő: Tompa Tibor) 2.) Somkuthy Ferenc - Tóth József: Vas megye arborétumai és kúriakertjei; Életünk-Faludy Ferenc Alapítvány kiadása, 2000. 3.) Dr. Kulcsár László: Sárvár város közigazgatási területén található természeti értékek ismertetése; Javaslat helyi természetvédelmi rendelet alkotásához; Sárvár, 2005. (kézirat) Felhasznált térképi források: 1.) www.vasteir.hu (Vas Megyei Térinformatikai Rendszer) 2.) <http://erdoterkep.nebih.gov.hu/> (Nyilvános interaktív erdőterkép a NEBIH honlapján)